

απόψεις

Ζούμε πρωτόγνωρες στιγμές...

Οι Απόψεις, σήμερα, 18.3.2020, γράφονται στο σπίτι. Πρωτόγνωρο το συναίσθημα για εμάς τις νεώτερες γενιές που δεν έχουμε ζήσει πόλεμο, κατοχή, αποκλεισμούς. Η έκδοση του τεύχους αυτού βρίσκει τη χώρα σε καραντίνα και σε μια ιδιότυπη «εμπόλεμη» κατάσταση. Καλούμαστε όλοι να προσαρμοστούμε σε μη κανονικές συνθήκες. Σε συνθήκες άγνωστες έως και «αφύσικες», σε σχέση με όλα όσα έχουμε μέχρι σήμερα συνθίσει. Ο εχθρός, όπως τις τελευταίες ημέρες λένε οι πολιτικοί της Ευρώπης, είναι ισχυρός και δυστυχώς άορατος. Μένει να φανεί, αν είναι και ανίκητος.

Η κρατική εξουσία, μουδιασμένη, προσπαθεί να χαράξει αποτελεσματικές γραμμές άμυνας. Η χάραξή τους είναι δύσκολη. Καθώς, τα μέτρα δεν αφορούν ούτε μπορούν να περιοριστούν μόνο σε μέτρα υγειονομικού στενά περιεχομένου. Δεν αρκεί η αύξηση του νοσηλευτικού προσωπικού, η απολύμανση των νοσοκομείων, ο πολλαπλασιασμός των κλινών στις Μονάδες Εντατικής Θεραπείας. Δυστυχώς, ίσως για πρώτη φορά εδώ και πολλούς αιώνες, τα μέτρα επεκτείνονται και καταλαμβάνουν την ευρύτερη λειτουργία της κοινωνίας. Προκειμένου να προστατευτούμε, οφείλουμε να αποκοινωνικοποιηθούμε. Μόνη ουσιαστική πρόληψη είναι η νέκρωση της Αγοράς, η νέκρωση των επαφών των επιμέρους μονάδων. Και αυτό συμβαίνει την ιστορική στιγμή κατά την οποία για πρώτη φορά στην Ιστορία έχουν τόσο πολύ κοντύνει οι αποστάσεις. Η επιδημία της πανώλης κατά τον 14ο αιώνα ξεκίνησε από την Ανατολή και επηρέασε δραματικά την Ευρώπη διαμέσου του δρόμου του μεταξιού. Χρειάστηκε μήνες και μήνες, ώστε αυτή να διασπαρεί και να προκαλέσει τα καταστροφικά για τον τότε ανθρώπινο πληθυσμό αποτελέσματα. Αντίθετα, η σημερινή πανδημία χρειάστηκε λίγες μόνο ημέρες για να κατακλύσει τον πλανήτη μας. Αμχανία και ανησυχία απέναντι στο άγνωστο.

Όμως, αυτό το άγνωστο συνιστά παράλληλα και μια μεγάλη πρόκληση για κάθε έναν από εμάς. Καλούμαστε να αναμετρηθούμε με τους εαυτούς μας. Να ξεβουλευτούμε. Να στερηθούμε πολλά από αυτά που μέχρι σήμερα θεωρούσαμε αυτονόητα ακόμη και αναγκαία. Κλεισμένοι μέσα στα σπίτια μας, καλούμαστε να ανακαλύψουμε τα εσωτερικά μας όρια ελευθερίας. Καλούμαστε να ανακαλύψουμε ξανά ότι υπάρχουμε στην ουσία μας, πέρα και πάνω από οιαδήποτε περιοριστική συνθήκη. Καλούμαστε να ανακαλύψουμε την παρέα του εαυτού μας. Να περάσουμε από την απελ-

πισία της μοναξιάς, στην αυτάρκεια της μοναχικότητας. Έτσι, καλούμαστε να επανεκτιμήσουμε σχέσεις και επαφές. Καλούμαστε να επανεξετάσουμε τι για τον καθένα μας είναι ουσιαστικό και τι δεν είναι. Και κυρίως, καλούμαστε να ζήσουμε με τους εαυτούς μας χωρίς εξωτερικά ερεθίσματα που μας αποσπούν συνεχώς από την προς τα μέσα ματιά.

Δεν είναι εύκολο να προβλέψουμε πώς η ασκητική αυτή άσκηση θα λειτουργήσει για καθένα από εμάς. Ούτε πώς, εντέλει, όταν όλα αυτά με το καλό τελειώσουν και ο κίνδυνος παρέλθει, θα διαμορφωθούν οι κοινωνικές δομές και οι ατομικές και συλλογικές ανάγκες.

Ούτε και είναι εύκολο να δοθούν γενικές οδηγίες «πλοήγησης». Καθώς, ο τρόπος που καθένας από εμάς θα αποφασίσει να αντιμετωπίσει τις συνθήκες, τον κενό σε «εκούσιο εγκλεισμό» χρόνο του και κατ' ουσία τον εαυτό του συνιστά ατομική επιλογή. Η μόνη ίσως χρήσιμη οδηγία θα ήταν η επιλογή αυτή να είναι συνειδητή, ώστε να μην αφήσουμε τον χρόνο να περνά ερήμην μας. Ας καταφέρουμε να αντιμετωπίσουμε την περίοδο αυτή ως μια πρόκληση για να ασχοληθούμε με ό,τι πάντα αφήναμε στην άκρη, διότι δεν «προφταίναμε». Ας καταφέρουμε να δημιουργήσουμε μια καθημερινότητα ενασχόλησης με πράγματα που τραβούν το ενδιαφέρον μας. Ας ενεργήσουμε και ας μην παραμεινουμε παθητικοί δέκτες. Οργανώνοντας χρόνο και ενασχόληση, ίσως καταφέρουμε να μετατρέψουμε τη δυσκολία σε πρόκληση να διευρύνουμε τους ορίζοντες μας. Να ανακαλύψουμε τα όριά μας. Να κυνηγήσουμε όνειρα και προσδοκίες που ποτέ δεν βρήκαμε χρόνο να αφογκραστούμε.

Στην προσπάθεια μας αυτή, μπορεί να μας βοηθήσει να επαναφέρουμε στη μνήμη μας την περίπτωση του Μάρκου Αυρήλιου. Τα «Εις εαυτόν» του αποτελούνται από τις καταγραφές του μέσα σ' ένα αντίσκηνο δίπλα στον Δούναβη, στην πρώτη γραμμή του πολέμου με τους Πάρθους, πριν δεκαοκτώ αιώνες. Έγραψε για να ξεκαθαρίσει τις σκέψεις του απέναντι σε ό,τι δεν μπορούσε να ελέγξει. Έγραψε για να ξορκίσει τους φόβους του. Για να γίνει πιο δυνατός, για να γίνει καλύτερος άνθρωπος.

Κάθε δυσκολία περικλείει και μια ευκαιρία. Ας προσπαθήσουμε να αντιμετωπίσουμε τις δυσμενείς συνθήκες υπό τις οποίες καλούμαστε να ζήσουμε τον επόμενο καιρό ως πρόκληση να αποφλοιωθούμε από τα περιττά που μας αναλώνουν χωρίς να μας αφήνουν ενέργεια. Ας επανεκτιμήσουμε τον τρόπο με τον οποίο διαχειριζόμαστε τους εαυτούς μας. Και τέλος, ας επανεξετάσουμε τον τρόπο που είχαμε οργανώσει την κοινωνική μας δομή. Είναι η ευκαιρία μας να επανεκκινήσουμε ατομικά και συλλογικά.

Τι λέτε, αξίζει να το προσπαθήσουμε;

Στο μεταξύ, το ΔΦΝ σας παρακαλεί να παραμένετε απομονωμένοι καθώς αυτός είναι ο μόνος τρόπος να προστατευτεί συλλογικά η κοινωνία μας. Να προσέχετε και να προφυλάσσετε τον εαυτό σας και όλους τους αγαπημένους και τους γύρω σας. Με προσοχή, συνειδητότητα και υπομονή θα ξεπεράσουμε ατομικά και κοινωνικά και αυτή τη δυσκολία.

Ασπασία Μάλλιου